

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÁC BUỔI THẢO LUẬN Ở TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TỈNH THÁI BÌNH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

NGUYỄN THỊ NGỌC THỦY*

Ngày nhận bài: 22/05/2017; ngày sửa chữa: 24/05/2017; ngày duyệt đăng: 26/06/2017.

Abstract: The key task of political schools is to provide knowledge of political theory and administration for key leaders at grassroots. To improve quality of training at political schools, innovation of teaching methods is required. In the context of international integration, group discussion is considered as an effective method. In this article, the author analyses situation of group discussions of students at Thai Binh Political School and then proposes solutions to enhance efficiency of discussions at the school in current period.

Keywords: Solution, improve, efficiency, group discussions, Thai Binh Political School.

Đổi mới phương pháp dạy học theo hướng tích cực, hiện đại nói chung hiện nay là một tất yếu khách quan. Bởi lẽ, trước tình hình thông tin bùng nổ cả về khối lượng và chất lượng, cả về tốc độ và phạm vi, lĩnh vực như hiện nay, cách dạy học theo lối mòn cũ khó đạt được mục tiêu đào tạo con người có bản lĩnh để giải quyết những vấn đề do thực tiễn đặt ra. Ngày 28/3/2014, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Kết luận số 94 - KL/TW về việc tiếp tục đổi mới học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân. Kết luận có đoạn: “*Phương pháp giảng dạy và học tập lý luận phải sinh động, mềm dẻo, có thực tiễn và phù hợp với từng cấp; tạo được sự hứng thú và có trách nhiệm cho người dạy và người học; người học thích đọc hơn, có trách nhiệm phải học; người dạy có hứng thú hơn, có trách nhiệm cao hơn*”. Do vậy, cần có sự nghiên cứu về thực trạng, tìm ra nguyên nhân và đề xuất những giải pháp thiết thực nhằm nâng cao hiệu quả buổi thảo luận (TL) tại các trường chính trị trong cả nước nói chung và ở Thái Bình nói riêng.

1. Một số nét cơ bản về các buổi TL

1.1. Khái niệm “TL”: TL là trao đổi, phân tích bằng lý lẽ để làm sáng tỏ một vấn đề. Như vậy, có thể thấy, TL là sự bàn bạc, trao đổi hay tranh luận của một nhóm người để làm sáng tỏ và đi đến thống nhất trong nhận thức, hành động nhằm giải quyết một vấn đề nào đó mà mọi người cùng quan tâm. Thông qua TL người học có điều kiện, môi trường để thể hiện sự hiểu biết, năng lực đánh giá vấn đề cũng như thực hành ứng xử. TL là cơ hội để người học rèn luyện khả năng diễn đạt, khả năng lập luận logic, học hỏi lẫn nhau, cùng nhau đối thoại để giải quyết một vấn đề lý luận hoặc thực tiễn đặt ra.

1.2. Quy trình TL: Tiến hành TL thường có ba bước thống nhất với nhau, tương ứng với ba dạng hoạt động cơ bản: chuẩn bị nội dung TL, tiến hành TL và kết thúc TL.

1.3. Mục tiêu TL: các buổi TL có mục tiêu chính là làm thế nào để kích thích và huy động được năng lực tư duy của người học, tạo điều kiện để người học có cơ hội bộc lộ quan điểm và nhận thức của mình đối với nội dung các bài đã học. Đồng thời, người học khắc sâu và mở rộng thêm kiến thức đã được học trong các buổi lý thuyết.

1.4. Yêu cầu của các buổi TL:

- Đối với giáo viên (GV):

+ Cần nhận thức đúng đắn vai trò và ý nghĩa của các buổi TL: Qua trao đổi và thực tế quan sát, chúng tôi thấy rằng, nhiều GV chưa thấy hết được tầm quan trọng của các buổi TL đối với việc nâng cao chất lượng giảng dạy của nhà trường. Cũng có thể GV còn đang lúng túng chưa hình dung hết những công việc mình phải thực hiện khi tổ chức, điều hành TL. Thực tế cho thấy, vẫn còn GV không có giáo án cho từng buổi TL hoặc có soạn nhưng mức độ đầu tư thiết kế giáo án TL chưa được công phu, chưa chi tiết, chưa cụ thể. Trong khi đó, chúng ta biết rằng để có một buổi TL đạt hiệu quả đòi hỏi GV phải đáp ứng được nhiều tiêu chí, yêu cầu, đó là sâu về kiến thức chuyên môn, rộng về phong kiến thức và vốn sống, phải có khả năng ứng biến và xử lý các tình huống sư phạm phát sinh trong quá trình TL.

+ Cần nắm vững kiến thức chuyên môn và bản lĩnh vững vàng: Trong quá trình tổ chức, điều hành một buổi TL, GV vừa là người thầy, vừa là người “nhạc trưởng” tổ chức, định hướng, hướng dẫn học viên (HV) cùng tham gia tích cực vào quá trình TL. Vì thế, đòi hỏi GV phải có bản lĩnh nghề nghiệp, phải đầu tư thời gian trong chuẩn bị nội dung, kiến thức cả về lý luận và những vấn đề liên quan đến thực tiễn, xem xét các phương pháp một cách kỹ lưỡng để có sự vận dụng nhịp nhàng các phương tiện hỗ trợ, khéo léo khi dẫn dắt vấn đề, tinh tế trong nhận xét đánh giá những nội dung mà HV nêu lên. Như vậy, việc điều hành TL trên lớp

* Trường Chính trị tỉnh Thái Bình

của GV là quá trình tích hợp đa chiều, đa lĩnh vực, là sự kết hợp giữa lí luận và thực tiễn của tri thức và kĩ năng hành động sáng tạo của người dạy và người học.

+ *Cần linh hoạt, khéo léo trong việc tổ chức và giảng dạy các buổi TL*: Sự khéo léo, linh hoạt của GV cùng với sự lôi cuốn của những vấn đề được nêu lên trong quá trình TL sẽ là chất keo kết dính người dạy - người học tốt nhất. Thiết nghĩ, nếu không có sự chuẩn bị kĩ lưỡng, không có kế hoạch chi tiết cụ thể cho mỗi buổi TL thì đương nhiên trong quá trình tổ chức, điều hành GV không thể chủ động, tự tin, linh hoạt thậm chí còn có thể rơi vào lúng túng, bị động, do đó hiệu quả các buổi TL sẽ không cao.

+ *Cần chuẩn bị giáo án bài một cách chu đáo*: Việc chuẩn bị giáo án TL có vai trò rất quan trọng. Hiện nay, phân phối chương trình các môn học của chương trình Trung cấp Chính trị - Hành chính các buổi TL thường theo cụm bài. Khi thiết kế giáo án TL, GV phải nắm chắc kiến thức liên bài, cụm bài mình TL, trên cơ sở đó xác định mục tiêu của buổi TL, có kế hoạch cụ thể, nắm chắc đối tượng, trình độ HV để chủ động thiết kế giáo án về nội dung, lựa chọn phương pháp và phương tiện sử dụng trong buổi TL cho phù hợp. Ngay cả đối với các khoa chuyên môn, việc thông qua giáo án TL của GV cũng chưa được thường xuyên, chưa thành nền nếp. Mặc dù trên thực tế các trường khoa vẫn chỉ đạo GV phải xây dựng đề cương các vấn đề TL, song việc thực hiện tới mức độ nào lại tùy thuộc vào năng lực và tính tự giác của mỗi GV.

- *Đối với HV*:

+ *Cần nhận thức đúng đắn vai trò và nhiệm vụ của bản thân người học trong buổi TL*: Nhận thức và quan niệm của HV về tầm quan trọng của các buổi TL một cách đúng đắn có ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả của nó. Trong buổi TL, vấn đề đưa ra được xem xét trên nhiều khía cạnh. Mỗi người đều có cơ hội đưa ra ý kiến riêng của mình và trình bày sao cho mạch lạc, hợp lí để thuyết phục được người nghe. Từ đó, rèn luyện cho người học khả năng thuyết trình trước đám đông, tăng tính tự tin. Thông qua TL, người học có thể nắm vững lí luận đã học, phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác trong học tập, hình thành kĩ năng suy luận, giải quyết vấn đề, kĩ năng nghe, nói, giao tiếp, trình bày trước tập thể. Vì vậy, những giờ TL rất bổ ích cho quá trình công tác và hoạt động lãnh đạo quản lí sau này của người học.

Tuy nhiên, còn khá nhiều HV có suy nghĩ mơ hồ về các buổi TL, có HV cho rằng, TL đơn thuần là việc GV giao nội dung (bài tập, câu hỏi, tình huống...) cho lớp, cho nhóm chỉ cần vài, ba thành viên xuất sắc trong lớp, trong nhóm thực hiện. Không những thế, cá biệt còn có HV cho rằng những buổi TL là những buổi xả hơi, giải trí, HV có thể làm việc

riêng, “tán gẫu”, lướt web... Với quan niệm như vậy nên trong các buổi TL nhiều HV tỏ ra thụ động, không nhiệt tình, thiếu sôi nổi, thậm chí không hợp tác.

+ *Cần chuẩn bị chu đáo trước khi TL và phát biểu ý kiến*: Để thực hiện được một buổi TL thành công, người học buộc phải tìm hiểu trước vấn đề cần TL một cách chủ động như: đọc giáo trình bài giảng, đọc tài liệu có liên quan, suy nghĩ những vấn đề được TL. Từ đó, người học lựa chọn cho mình một cách hiểu và bảo vệ quan điểm của mình. Đây chính là quá trình người học tiếp xúc với nghiên cứu khoa học một cách chủ động với một tâm lí thoải mái và hứng thú. Như vậy, hiệu quả tiếp thu kiến thức sẽ cao hơn.

2. Thực trạng của các buổi TL ở Trường Chính trị tỉnh Thái Bình hiện nay

- *Về nguyên tắc*: Một buổi TL thường có ba giai đoạn thống nhất với nhau, tương ứng với ba dạng hoạt động cơ bản: chuẩn bị nội dung TL, tiến hành TL chung trên lớp, kết thúc TL. Có thể nhận xét một cách khái quát, hầu hết các GV điều hành TL ở Trường Chính trị tỉnh Thái Bình đều thực hiện đầy đủ các giai đoạn này tuy với những mức độ, hiệu quả khác nhau.

- *Về giai đoạn chuẩn bị nội dung*: Thường vào tiết đầu tiên của các buổi TL, GV sẽ đưa ra chủ đề (nội dung) cần TL. Nội dung TL có thể là những câu hỏi yêu cầu HV liên hệ kiến thức lí luận với những vấn đề thực tiễn cuộc sống; hoặc có thể là những vấn đề đòi hỏi HV phải nêu lên quan điểm, thái độ của mình; nội dung TL cũng có thể là những bài tập, những tình huống yêu cầu HV phải giải quyết, qua đó rèn các kĩ năng, nghiệp vụ... Sau khi đưa nội dung, nhiều GV đã thống nhất phương pháp, cách thức tiến hành TL, chia nhóm, chia tổ và giao nhiệm vụ cho HV. Trong quá trình HV chuẩn bị nội dung, nhiều GV rời lớp học, để HV tự tiến hành TL, trao đổi và chuẩn bị nội dung.

GV yêu cầu HV phải có phần chuẩn bị riêng của mình (đôi khi có thể chuẩn bị nội dung TL theo nhóm). Trong quá trình chuẩn bị, HV phải tự nghiên cứu tài liệu, tìm kiếm thông tin và xử lí thông tin. Nội dung chuẩn bị cơ bản dựa theo giáo trình. Ngoài ra, HV phải tham khảo tài liệu để mở rộng kiến thức, phân tích sâu sắc từng nội dung cụ thể và lập luận logic, bám sát trọng tâm câu hỏi. HV chuẩn bị ra giấy, thuận tiện cho việc kiểm tra của GV và khi tiến hành TL chung họ có thể trình bày được nội dung đã chuẩn bị, bảo vệ được ý kiến của bản thân, của nhóm khi cần thiết.

- *Về các bước chuẩn bị*: Chúng tôi nhận thấy có một hạn chế cần khắc phục đó là việc HV chỉ được giao chủ đề, nội dung, nhiệm vụ vào đầu giờ TL, do đó trong một thời gian ngắn ngủi, gấp gáp trên lớp kết quả thu được qua phần chuẩn bị của HV khá sơ sài, khiếm tốn, điều này sẽ ảnh hưởng lớn tới chất lượng các buổi TL. Một thực tế khác: có

nhiều buổi TL, trong khi HV chuẩn bị nội dung không có sự giám sát, động viên, hướng dẫn, khơi gợi của GV thì nhiều HV sẽ “đứng ngoài cuộc”, nhiều vị có tâm lý ỷ lại, trông chờ vào sự làm việc của người khác, một số đồng chí có tham gia chuẩn bị một cách hình thức hoặc sẽ nói chuyện và làm việc riêng.

- *Giai đoạn tiến hành TL chung trên lớp.* Ở bước này GV trong trường thường sử dụng một trong hai cách sau để điều hành TL:

+ *GV trực tiếp điều hành TL.* Thông thường, GV thống nhất lại phương pháp, cách thức tiến hành TL và những yêu cầu liên quan với lớp: mỗi HV phải lắng nghe, nắm bắt nội dung của người phát biểu trước, đánh giá đúng sai, bổ sung, tranh luận. Không được tranh luận riêng làm ảnh hưởng đến TL chung của cả lớp. Từng HV báo cáo nội dung chuẩn bị TL theo yêu cầu. Nếu chuẩn bị theo nhóm thì đại diện nhóm báo cáo, các thành viên khác bổ sung. Tất cả các thành viên phải tích cực tranh luận, bảo vệ quan điểm của mình, chất vấn, phản bác ý kiến của người khác, đặt câu hỏi vướng mắc và những yêu cầu khác liên quan đến nội dung TL.

Thực tiễn quan sát các buổi TL trên lớp chúng tôi nhận thấy, hầu hết các GV khi thực hiện bước này sẽ gọi từng HV đọc phần chuẩn bị của mình, sau đó gọi một số khác nhận xét, bổ sung. Việc sử dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy tích cực trong quá trình điều hành TL rất ít. Vai trò “nhạc trưởng” của GV tỏ ra mờ nhạt. Đó đó, không khí của các buổi TL thường kém sôi nổi, đơn điệu, tẻ nhạt; buổi TL giống như một buổi đọc báo cáo thu hoạch của HV. Vì lẽ đó, nhiều HV không nhập cuộc, tranh thủ làm việc riêng hoặc nói chuyện; GV không quán xuyến lớp, điều hành TL một chiều.

+ *HV tự tổ chức TL dưới sự hướng dẫn, giám sát của GV.* GV chỉ định người điều hành (thường là cán sự lớp). Người điều hành thay mặt GV điều hành TL. Trong quá trình điều hành, nếu khó khăn thì GV giúp đỡ. GV chỉ can thiệp trong trường hợp thật cần thiết.

- *Giai đoạn kết thúc buổi TL:* Hầu hết GV đã khái quát lại những nội dung cơ bản mà HV đã TL. Nhận xét, đánh giá, bổ sung nội dung TL; nhận xét, đánh giá ý thức, thái độ TL và cho điểm. Giải đáp những thắc mắc của HV (nếu có), hoặc định hướng cho HV về nhà tiếp tục nghiên cứu.

Cần lưu ý rằng, trong quá trình tổ chức TL trên lớp thì việc phản hồi lại ý kiến sau khi HV phát biểu, trình bày, tranh luận là việc rất quan trọng. GV phải đánh giá được phần trả lời của HV đúng, sai hay thiếu sót chỗ nào, kịp thời bổ sung rồi mới được kết thúc phần TL. Tuy nhiên, nhiều GV trẻ đang tỏ ra lúng túng ở khâu này. Bởi tri thức, kinh nghiệm và kĩ năng sư phạm còn hạn chế. Thực tế

cho thấy, hầu hết các buổi TL ở Trường Chính trị tỉnh Thái Bình hiện nay, khâu này thường do GV trẻ đảm nhiệm. Điểm hạn chế nhất của họ là vốn sống, thực tiễn ít, khả năng nhanh nhạy trong xử lý tình huống sư phạm trong các buổi TL chưa tốt. Một số GV còn thiếu kinh nghiệm trong hướng dẫn TL; kiến thức lí luận chưa vững vàng nên khi giải đáp các vấn đề thiếu chính xác, không thuyết phục đối với HV, do đó chưa phát huy được hết khả năng hiểu biết, tranh luận của HV trong TL.

Những hạn chế nói trên xuất phát từ một số nguyên nhân sau đây: - Tính chất các môn học, phần học, cụm bài có khối lượng kiến thức lí thuyết nhiều. Một số nội dung kiến thức khó, mang tính trừu tượng cao; - Công tác chỉ đạo của Lãnh đạo Trường, Lãnh đạo Khoa đối với khâu tổ chức, điều hành TL của GV chưa được thường xuyên; - Việc điều hành các buổi TL trên lớp hiện nay phần nhiều do các GV trẻ (kinh nghiệm giảng dạy dưới 5 năm) thực hiện. Thực tế này xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, tuy nhiên chúng ta đều nhận thấy rằng rõ ràng việc giao cho GV trẻ điều hành TL sẽ ít nhiều ảnh hưởng đến hiệu quả của nó. Điểm mạnh ở các GV trẻ là được đào tạo cơ bản cả về chuyên môn và phương pháp sư phạm, họ có sức trẻ nên hăng hái, nhiệt tình, có GV mạnh dạn áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực trong quá trình TL, mặc dù có thể những phương pháp này chưa được thuần thục. Tuy nhiên, lại chưa có kiến thức sâu rộng về chuyên môn và kinh nghiệm cuộc sống; - Đặc thù về đối tượng HV ở Trường Chính trị tỉnh Thái Bình, đa số là cán bộ lớn tuổi, đương chức đi học nên một số HV còn rụt rè, e ngại khi trình bày ý kiến của mình trước đám đông. Bên cạnh đó số lượng HV trong các lớp học tương đối đông nên không phải ai cũng có thể trình bày ý kiến của mình. Còn có HV ý thức tự giác chưa cao, việc chuẩn bị, tìm tài liệu không chu đáo, kiến thức nắm chưa vững nên khi tiến hành TL dễ rơi vào trạng thái bị động, ngoài cuộc.

3. Một số giải pháp cơ bản nhằm nâng cao hiệu quả của buổi TL tại Trường Chính trị tỉnh Thái Bình hiện nay

3.1. Đối với GV: Trước hết mỗi GV phải chuẩn bị thật kĩ giáo án TL và phải thông qua khoa chuyên môn. Giáo án TL phải thể hiện rõ mục tiêu, nội dung câu hỏi, phương pháp, cách thức tiến hành, thời gian tiến hành TL, lường trước những tình huống phát sinh, hướng dẫn xu thế tranh luận và phải có kết luận chính xác. GV khi lên lớp phải nắm chắc các nguyên tắc, các bước tiến hành TL (10 bước), vận dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy, các kiến thức chuyên ngành, liên ngành tránh sơ cẩu. Để việc tổ chức TL có hiệu quả, GV nhất thiết phải hướng cho người học liên hệ với thực tiễn, gắn liền lí luận với thực tiễn. GV được phân công TL cần phải nêu cao trách nhiệm

được giao, tránh tình trạng GV khi lên lớp TL chưa làm hết trách nhiệm được giao.

3.2. Đối với người học: HV cần chuẩn bị nội dung TL trước dưới sự hướng dẫn của GV theo một chủ đề nhất định; cần xác định các buổi TL là một trong những hình thức học tập quan trọng như giờ học trên lớp, đây là dịp mà HV thể hiện việc làm nghiêm túc, năng lực, phương pháp học tập và bày tỏ quan điểm của mình. Cần nêu cao tinh thần và thái độ học tập cầu thị, ham học hỏi, tích cực, tự giác trong việc học. Tích cực phát huy tính sáng tạo và vai trò trung tâm của người học. TL thể hiện kết quả lao động của bản thân, thái độ và phương pháp tự học cho nên khi phát biểu tránh việc lặp lại bài giảng y nguyên của GV hoặc nhắc lại sách giáo khoa, giáo trình. Khi nhắc lại những ý kiến trên phải thông qua việc tự nhận thức của bản thân đồng thời phải nêu những quan điểm, nhận định riêng về các vấn đề này, những bổ sung tái hiện đã thu nhận và chuẩn bị, điều quan trọng là biết nêu vấn đề để TL.

3.3. Đối với nhà trường. Đảng ủy, Ban Giám đốc nhà trường cần phải xây dựng những quy định chung trên cơ sở đó làm tiêu chuẩn cho việc đánh giá chất lượng các buổi TL (giống như đánh giá chất lượng bài giảng). Đây cũng là một hạn chế, bởi lẽ nếu có quy định đánh giá chất lượng buổi TL thì chất lượng các buổi TL chắc chắn sẽ khác vì nó bắt buộc GV và HV phải cố gắng tối đa.

Nhà trường cần phải trang bị đồng bộ cơ sở vật chất, các phương tiện này nhằm bổ sung và làm phong phú thêm cho những nội dung của buổi TL, tạo sự hứng thú, kích thích tìm tòi, đi sâu nghiên cứu của người học. Nhà trường cần tổ chức thường xuyên các buổi học, các chương trình,

hội thảo nhằm trao đổi, bồi dưỡng nhằm nâng cao năng lực cho đội ngũ GV trẻ, đáp ứng nhu cầu, đòi hỏi của thực tiễn.

***

Như vậy, TL là một trong những phương pháp dạy học tích cực, tổ chức các buổi TL là việc làm có ý nghĩa. Thông qua các buổi TL, người học có thể rèn luyện, nâng cao các kĩ năng trình bày và giải quyết vấn đề - một trong những năng lực quan trọng đáp ứng đòi hỏi của công việc. Ngoài ra, còn nhiều kĩ năng khác được bổ sung và rèn luyện. Do vậy, Trường Chính trị tỉnh Thái Bình cần tích cực triển khai và áp dụng hình thức này nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy, xứng đáng là trung tâm uy tín trong việc đào tạo nguồn cán bộ cốt cán của Tỉnh. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Hoàng Chí Bảo (chủ biên, 2004). *Hệ thống chính trị ở cơ sở nông thôn nước ta hiện nay*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Bộ GD-ĐT (2004). *Giáo trình triết học*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] Ban Bí thư Trung ương Đảng (2014). *Kết luận số 94-KL/TW ngày 28/3/2014 của Ban Bí thư Trung ương về việc tiếp tục đổi mới học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân*.
- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam (2008). *Quyết định số 184-QĐ/TW ngày 03/9/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam về chức năng, nhiệm vụ tổ chức bộ máy của trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương*.

Thực trạng giáo dục luật...

(Tiếp theo trang 64)

- Các tổ chức chính trị - xã hội TP. Bắc Ninh chủ động tham mưu với Đảng và chính quyền thành phố về các biện pháp, giải pháp nâng cao kết quả giáo dục **Luật Phòng, chống BLGĐ** cho hội viên, phụ nữ, thường xuyên nắm bắt thực trạng việc phòng, chống BLGĐ trong cộng đồng.

- Với Hội Phụ nữ, Ban Vì sự tiến bộ của phụ nữ thành phố, Hội Phụ nữ các xã, phường thuộc TP. Bắc Ninh cần bám sát chương trình, kế hoạch hành động giáo dục **Luật Phòng, chống BLGĐ** cho hội viên, phụ nữ cũng như tham mưu, đề xuất về các biện pháp giáo dục Luật có hiệu quả cho các cơ quan, tổ chức cấp trên.

- Với gia đình và hội viên, phụ nữ TP. Bắc Ninh chủ động tìm hiểu, nâng cao nhận thức và kĩ năng phòng, chống BLGĐ, trước hết là để bảo vệ bản thân, gia đình và

hỗ trợ cho các thành viên khác trong cộng đồng phòng ngừa BLGĐ. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Thị Ngọc Bích (2009). *Trách nhiệm của các cơ quan nhà nước trong việc phòng chống bạo lực gia đình*. Tạp chí Luật học, số 2; tr 29-34.
- [2] Phạm Văn Dũng - Nguyễn Đình Thơ (2009). *Tìm hiểu và thực hiện Luật Phòng, chống bạo lực gia đình*. NXB Tư pháp.
- [3] Quốc hội (2007). *Luật Phòng, chống bạo lực gia đình*, số 02/2007/QH12 ngày 21/11/2007.
- [4] Thủ tướng Chính phủ (2008). *Chỉ thị số 16/2008/CT-TTg ngày 30/5/2008 của Thủ tướng Chính phủ về việc triển khai Luật Phòng, chống bạo lực gia đình*.
- [5] Thủ tướng Chính phủ (2014). *Quyết định số 215/QĐ-TTg ngày 06/02/2014 của Thủ tướng Chính phủ về Phê duyệt chương trình hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình đến năm 2020*.